

THÁI BÌNH LÀM TỐT CÔNG TÁC DÂN SỐ VÀ KẾ HOẠCH HÓA GIA ĐÌNH

NGUYỄN HOÀNG MAI

Từ lâu, Đảng và Nhà nước ta đã rất quan tâm đến vấn đề dân số. Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ V đã có Nghị quyết về vấn đề này.

Ngày nay, vấn đề dân số đã trở thành căn cứ quan trọng trong việc xây dựng các quy hoạch và kế hoạch hóa nền kinh tế quốc dân. Trên thế giới, do những điều kiện đặc thù về dân cư, lao động, các nước đều có những chính sách dân số khác nhau nhằm điều chỉnh tỷ lệ sinh đẻ cho phù hợp với kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội của nước mình.

Ở nước ta, Ban Bí thư Trung ương Đảng và Hội đồng Bộ trưởng đã có nhiều chỉ thị cụ thể hướng dẫn thực hiện công tác dân số và kế hoạch hóa gia đình. Các ngành, các địa phương cũng đã có nhiều cố gắng triển khai việc thực hiện. Tuy nhiên, tỷ lệ phát triển dân số trong cả nước vẫn còn cao (2,3%), do đó nhiều lúc, nhiều nơi đã gây nên tình trạng khó khăn rối loạn trên các mặt kinh tế, xã hội, phân phối lưu thông, bảo vệ sức khỏe bà mẹ và trẻ em, cung cấp nhà ở, xây dựng nếp sống văn minh và gia đình văn hóa mới, v.v... .

Sớm nhận thức được vấn đề nghiêm trọng và có ý nghĩa chiến lược quan trọng này, Thái Bình là một trong số ít tỉnh đã nhanh chóng triển khai thực hiện khá tốt công tác dân số và kế hoạch hóa gia đình.

Như chúng ta đã biết, Thái Bình là một tỉnh đất hẹp người đông (về số lượng dân đứng thứ 10, về mật độ dân đứng thứ 3 trong tổng số 40 tỉnh, thành phố và đặc khu trong cả nước).

Nhìn vào biểu đồ theo dõi tỷ lệ phát triển dân số của Thái Bình trong vòng 5 năm qua (từ năm 1980 đến năm 1985), chúng ta có phần ngạc nhiên, nhưng rồi có thể tự lý giải được vì sao Thái Bình lại có thể giữ được tương đối cân bằng sự phát triển kinh tế - xã hội trong lúc kế hoạch kinh tế - xã hội trong cả nước nói chung đang có sự mất cân đối về thiều mặt.

Nếu như năm 1980, tỷ lệ phát triển dân số của Thái Bình còn ở mức khá cao (2,17%) thì đến năm 1981, tỷ lệ này đã hạ xuống chỉ còn 1,74% . Năm 1985, con số đó là 1,55%. Như vậy, bình quân mỗi năm tỷ lệ phát triển dân số của Thái Bình đã giảm tới 0,12 %.

Nhiều xã của Thái Bình, tỷ lệ sinh đạt mức dưới 2%, trong đó có xã Nam Hà (huyện Tiền Hải), Bình Nguyên (huyện Kiến Xương), Minh Khai (huyện Vũ Thư). ., số sinh trong năm 1985 đã giảm từ 1/3 đến 1/2 so với năm 1984.

Khi tìm hiểu về tình hình thực hiện kế hoạch sinh đẻ của nhân dân trong tỉnh, chúng tôi được biết thêm : đối với nữ công nhân viên chức Thái Bình, số cháu sinh ra

năm 1985 là con thứ ba trở đi đã giảm tới 65 - 70% so với năm 1984. Đặc biệt, năm 1985, chỉ tiêu của Tổng Công đoàn đề ra cho Thái Bình là chỉ nên sinh 2.800 cháu nhưng trong thực tế thì số cháu sinh ra mới chỉ bằng 1/2 so với chỉ tiêu này.

Những con số đầy phấn khởi trên nói lên sự cố gắng to lớn của cán bộ và nhân dân tỉnh Thái Bình khi họ đã thực sự nhận thức được tầm quan trọng của vấn đề thực sự tự giác làm chủ vận mệnh của mình.

Trung tâm dịch vụ kỹ thuật sinh đẻ kế hoạch của tỉnh những năm qua không những đã hoạt động có hiệu quả, mà còn được xây dựng và tổ chức ngày một tốt hơn. Đến nay, Thái Bình đã thành lập được 30 “khoa sinh đẻ kế hoạch”. Mỗi khoa có biên chế từ ba đến bốn cán bộ kỹ thuật được huấn luyện chu đáo, có kinh phí trang bị ban đầu, có kinh phí sự nghiệp cho các hoạt động cần thiết. Phương châm thuận tiện, kín đáo, an toàn trong các dịch vụ kỹ thuật phòng và tránh thụ thai được thực hiện một cách nghiêm ngặt.

Từ những thành tích trên, có thể rút ra mấy kinh nghiệm tốt của Thái Bình :

Một là: Tỉnh ủy, Ủy ban Nhân dân tỉnh và Ban dân số và kế hoạch hóa gia đình của tỉnh đã sớm nhận thức được sự khó cân đối về kế hoạch kinh tế - xã hội của địa phương mình nếu tốc độ phát triển dân số vẫn cao. Từ đó xác định được tầm quan trọng đặc biệt và tính cấp bách của việc giảm tỷ lệ sinh đẻ, sớm đưa vấn đề này thành một trong ba công tác trọng tâm của tỉnh (thâm canh tăng vụ, tăng diện tích; sinh đẻ kế hoạch, kiên quyết hạ thấp tỷ lệ sinh, phấn đấu thực hiện quy mô gia đình hai con; đưa dân đi xây dựng các vùng kinh tế mới). Cả ba công tác trọng tâm này được tiến hành đồng thời dưới sự chỉ đạo thống nhất của tỉnh. Khi đã nhất trí về chủ trương, tỉnh tổ chức phổ biến và quán triệt nội dung chủ chương này trong toàn thể cán bộ, đảng viên và nhân dân trong tỉnh. Đề ra hàng loạt các biện pháp cụ thể về tổ chức thực hiện: phát động phong trào thi đua “hà nhà làm công tác dân số”, “người người làm công tác dân số” ; kết hợp chặt chẽ các biện pháp dáo dục, hành chính, y tế, kiểm tra; huy động sức mạnh tổng hợp của các cấp, các ngành, các đoàn thể từ tỉnh đến cơ sở cùng thực hiện một cách đồng bộ và nhịp nhàng; có chế độ thưởng, phạt kịp thời và thỏa đáng; thường xuyên kiểm tra việc thực hiện, kịp thời uốn nắn những khuyết điểm lệch lạc, phát hiện và nhân rộng các điển hình tiên tiến trong việc thực hiện tốt kế hoạch hóa gia đình: ra chỉ thị cho các đảng viên, cán bộ lãnh đạo phải gương mẫu thực hiện trước để quần chúng noi theo. Nhờ đó đã gây được phong trào quần chúng đồng đảo cùng thi đua thực hiện.

Hai là: Tỉnh đã thực sự coi trọng công tác tuyên truyền, giáo dục, vận động và thuyết phục nhân dân, làm cho mọi người thấy rõ sự nguy hiểm của việc gia tăng dân số, các lợi ích thiết thực đối với mỗi gia đình và mỗi cá nhân trong việc giảm tỷ lệ sinh và sinh đẻ có kế hoạch. Ngoài việc sử dụng thường xuyên báo chí, đài phát thanh và hệ thống truyền thanh của tỉnh, tỉnh đã tổ chức tập huấn cho các tuyên truyền viên ở cơ sở, cử các đoàn cán bộ về huyện, hợp tác xã, khu công nghiệp, các thị trấn đông dân tổ chức các buổi học tập, các cuộc nói chuyện, hội thảo v.v... để bàn sâu vào các nội dung tuyên truyền cụ thể, phân tích sâu sắc hậu quả và tác hại về nhiều mặt đối với các gia đình đông con, nêu rõ mục tiêu cấp bách trước mắt là giảm tỷ lệ sinh và phấn đấu xây dựng quy mô gia đình hai con. Từ đó vận động từng gia đình, từng cặp vợ chồng đăng ký kế hoạch sinh đẻ với Ủy ban Nhân dân nơi mình ở hoặc nơi mình đang công tác; tiếp theo đó là sự theo dõi, hướng dẫn và giúp đỡ tận tình của các đoàn

thể và các cán bộ y tế gần như thường xuyên để đảm bảo cho việc thực hiện kế hoạch đã đăng ký. Việc phê phán các quan niệm lạc hậu, lỗi thời như : “trời sinh voi sinh cỏ”, phải có con trai để “nối dõi tông đường”, “con đàn cháu đống là nhà có phúc” v.v... cũng được tiến hành mạnh mẽ, kiên quyết. Do đó, đến nay có thể nói, Thái Bình đã bước đầu xoá bỏ được những quan niệm tai hại này. Một số cách làm trắng trợn, thô bạo cũng đã được ngăn chặn. Tóm lại, từ nhận thức đến chủ trương và tổ chức thực hiện, Thái Bình đã đặt công tác tuyên truyền, giáo dục lên vị trí đầu tiên và coi đó là biện pháp mở đường để thực hiện tốt các mặt công tác khác của vấn đề dân số và kế hoạch hóa gia đình của tỉnh.

Ba là : Đi đôi với việc chủ trương đúng, tổ chức thực hiện tốt, coi trọng công tác giáo dục, tuyên truyền, Thái Bình đã sớm chăm lo xây dựng và tổ chức tốt mạng lưới dịch vụ kỹ thuật tránh thai từ tỉnh, huyện đến cụm liên xã và dần dần đến từng xã. Mạng lưới dịch vụ này đến nay đã có một số trang thiết bị kỹ thuật cần thiết, đảm bảo vệ sinh và an toàn cho việc phòng, tránh thai và thực hiện triệt sản đối với những người cần thiết. Các cấp ủy Đảng và chính quyền, các cơ quan y tế và cán bộ y tế đã đóng góp phần quan trọng vào việc này, làm cho nhân dân an tâm, tin tưởng thực hiện chủ trương giảm tỷ lệ sinh. Hiện nay, dưới sự hướng dẫn và giúp đỡ tích cực của Bộ Y tế và của Ủy ban quốc gia dân số và kế hoạch hóa gia đình Trung ương, Thái Bình đang mở rộng mạng lưới dịch vụ tránh thai, gấp rút kiện toàn và bổ sung cán bộ, thiết bị chuyên môn để cho mạng lưới dịch vụ này được hoàn thiện và nâng cao chất lượng hoạt động ngày càng tốt hơn, phục vụ nhanh chóng thuận tiện cho nhân dân ở các vùng nông thôn, miền biển xa xôi hẻo lánh.

Qua những kết quả và cách làm của Thái Bình, chúng ta có thể tin tưởng rằng : mục tiêu phấn đấu nhằm hạ thấp tỷ lệ sinh đẻ xuống 1,5% trong cả nước là có cơ sở thực hiện được nếu như các tỉnh, thành đều có quyết tâm cao, có chủ trương và biện pháp cụ thể, có tổ chức và chỉ đạo thực hiện chặt chẽ.

Khi hỏi về công việc dự định sắp làm trong năm tới, các đồng chí lãnh đạo tỉnh Thái Bình cho biết : tuy Thái Bình đã đạt được thành tích khả quan trên các lĩnh vực, nhưng khó khăn, thiếu sót vẫn còn nhiều. Bước vào năm 1986, Thái Bình sẽ cố gắng lớn hơn gấp bội, quyết tâm đi vào cơ chế quản lý mới. Song song với việc phát triển sản xuất, tháo gỡ khó khăn, ổn định đời sống nhân dân, vì sự phồn vinh của Tổ quốc, vì hạnh phúc của mọi gia đình trong tỉnh, Thái Bình tiếp tục đẩy mạnh hơn nữa công tác dân số và kế hoạch hoá gia đình với những chủ trương, biện pháp năng động, sáng tạo hơn nhằm đạt hiệu quả cao hơn, lập thành tích xứng đáng chào mừng Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI.